

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rapport 2004:27

Rätt till sin egen kärlek

Situationen för ungdomar i Västra
Götaland som utsätts för våld och
hot av närstående p.g.a. sin
sexuella läggning

www.o.lst.se

Innehåll

Förord	sid 1
1. Precisering av Länsstyrelsens uppgift	1
2. Sammanfattning och förslag	2-3
3. Resultat av Kartläggningens enkät	4-6
Metod	
Kartläggningens förarbete	
Enkätens innehåll	
Enkätens mottagare	
Låg svarsfrekvens	
Resultat: Elva kända utsatta ungdomar	
Både flickor och pojkar är rädda och drabbade	
Efterfrågad och erhållen hjälp	
4. Att inte våga bejaka sin sexuella läggning	7-18
Tre intervjuer	
Några slutsatser av intervjuerna	
5. Projektledning och organisation	19
Försök till breddning	
6. Länsstyrelsens fortsatta roll	20
Bilaga 1. Handlingsprogram 2003-04	21-22
Bilaga 2. Enkät	23

Förord

I regeringens beslut 2003 06 18 gällande insatser för flickor utsatta för hedersrelaterat förtryck framhölls att Länsstyrelserna även måste göra insatser för en annan ungdomsgrupp. I beslutet poängterades:

” Dessutom har regeringen uppmärksammat att det förekommer att ungdomar utsätts för hot och våld på grund av sin sexuella läggning. Det är angeläget att dessa ungdomars speciella situation uppmärksammas av myndigheterna.”

Mot bakgrund av detta har Länsstyrelsen fram till mars 2004 gjort olika insatser. Personer med kunskap om problematiken har kontaktats. En del av dessa har ingått i en referensgrupp. En enklare kartläggning om problemet har gjorts. Intervjuer med ett antal utsatta ungdomar har genomförts. På grundval av detta och annan information har slutsatser och förslag utarbetats.

I rapporten sammanfattas vad Länsstyrelsen i Västra Götalands län gjort och kommit fram till då det gäller insatser för ungdomar som utsätts för brott av närstående p g a sin sexuella läggning.

Göteborg 2004-03-30

Simone Lindsten
Enhetschef

Lasse Johansson
Projektledare

1. Precisering av uppgiften

Regeringens direktiv från 2003 06 18 kunde tolkas som att **allt hot och våld mot ungdomar p.g.a. deras sexuella läggning** skulle uppmärksammas. Detta skulle innebära en mycket stor uppgift vid sidan av insatserna för flickor/unga kvinnor utsatta för hedersrelaterade brott. Därför begärdes ett klarläggande av Justitiedepartementet . I ett sådant klarläggande slogs det fast, att den grupp **ungdomar** som skulle uppmärksammas var de **som**

p.g.a. av sin sexuella läggning utsätts för *närståendes* hot och våld.

Motiven för dessa brott kan därmed vara såväl hedersrelaterade som allmänt värdekonservativa eller religiösa. Länsstyrelsen har i sitt konkreta arbete väglett av denna preciserade inriktning av arbetet.

2. Sammanfattning och förslag

Efter genomförd kartläggning, gjorda intervjuer och kontakter med olika frivilligorganisationer anser sig Länsstyrelsen kunna sammanfatta:

- Det finns ett okänt antal ungdomar med homo- eller bi sexuell läggning, som av rädsla för repressalier från närstående och negativa konsekvenser för familjegemenskapen inte vågar öppet bejaka sin sexuella läggning
- Dessa ungdomar kan löpa risk att vid avslöjande om sin sexuella läggning utsätts för förtryck och brott av närstående. En del av dessa kan utsättas för brottsliga handlingar av närstående utifrån hedersrelaterade motiv. Andra kan bemötas och behandlas på samma sätt av enbart värdekonservativa eller religiösa skäl
- Det exakta antalet som utsätts eller riskerar bli utsatta p.g.a. sexuell läggning inom Västra Götalands län är svår att få fram. En anledning till att bara ett fåtal fall är kända kan vara dessa ungdomars allmänna rädsla att överhuvudtaget avslöja sin sexuella läggning för någon. En annan anledning till att så få fall är kända kan också vara att samhällets företrädare inte ger tillräckligt tydliga signaler om att man är beredda att skydda och stödja även denna grupp. Frågan ”om en ung hjälpsökandes problem kan bero på dennes sexuella läggning” kanske inte ens ställs
- Länsstyrelsen har under arbetets gång haft kontakt med representanter för olika organisationer och verksamheter utöver dem som besvarat särskild enkät. Resultatet av dessa kontakter visar att kunskapen om situationen för de ungdomar som utsätts för hot och våld av närstående behöver förstärkas.
- De intervjuer Länsstyrelsen gjort med enskilda ungdomar med invandrarbakgrund och homosexuell läggning visar att sådana ungdomar kan ha en mycket svår situation. Dessa intervjuer bekräftar därmed vad som t.ex. framgår i Thomas Haansbecks rapport ” En kamel med två pucklar”

Förslag:

I det fortsatta arbetet till stöd för ungdomar som p.g.a. sin sexuella läggning utsätts för hot och våld av närstående ser Länsstyrelsen framförallt följande som angeläget att göra:

- **Förstärka allmänna informationen om dessa ungdomars speciella och ofta dubbelt utsatta situation**
- **Förbättra informationen till dessa ungdomar om hur samhället kan ställa upp för dem**
- **Utveckla metodik för hur socialtjänst, elevhälsa, ungdomsmottagningar m.fl. ska kunna upptäcka och stödja dessa ungdomar**
- **Ge stöd till projekt som riktar sig till och kan nå ungdomar vilka p g a sin sexuella läggning utsätts för förtryck och brott av närstående**
- **Ge stöd till förebyggande insatser som syftar till att påverka närståendes attityder till homo- eller bisexuella söner och döttrar**

3. Resultat av kartläggningens enkät

Metod

För att få en första bild av problemets omfattning och innebörd söktes i ett första skede information direkt från representanter för RFSL och andra organisationer. Aktuellt inom forskningen inhämtades genom kontakt togs med Institutionerna för Genusvetenskap och för socialt arbete vid Göteborgs Universitet.

I ett andra steg kontaktades ett antal personer verksamma inom ungdomsmottagningar, skolhälsovård och polis för att få grepp om deras kännedom om problemet och dessa ungdomars situation.

De två första stegen gav endast en knapphändig och allmän information. Därför söktes i ett tredje steg information via en enklare enkät till handläggare inom socialtjänst, elevvården på gymnasier och inom ungdomsmottagningar i länet. Även kvinnojourer och mansjourer tillfrågades för att få ytterligare bredd på informationen.

Som komplement till enkäten genomfördes också intervjuer med ett antal ungdomar med homosexuell läggning. Samtliga hade en bakgrund i kulturer där hederstänkande kan dominera i familjer och släkter och där homo – och bisexualitet är olaglig, anses som en sjukdom eller uppfattas som synd.

Förarbete

Referensgruppen beslutade vid sitt möte den 30 januari 2004 att genomföra en enklare enkät till handläggare inom socialtjänst, elevvården på gymnasier samt inom ungdomsmottagningar i länet. Projektledaren fick i uppgift att utarbeta frågor, distribuera enkäterna, ta emot och sammanställa svaren. Vid referensgruppens möte den 3 mars beslutades om att enkäten även skulle skickas till kvinno- och mansjourerna i länet. I arbetet samverkade projektledaren med en kurator vid RFSL Göteborg.

Enkätens innehåll

För att berörda skulle ha möjlighet att besvara enkäten var det nödvändigt att denna innehöll en bra problembeskrivning och en avgränsning av den utsatta gruppen. Då antalet fall antogs kunna bli för litet om endast ett år valts som period ställdes istället frågor om kontakter över 3 år bakåt i tiden. För att få så precisa svar som möjligt begränsades antalet frågor. Resultatet blev därför ett kombinerat informations – och enkätbrev.

(se bilaga 1)

Enkätens mottagare och besvarare

Enkäten utsändes via e-post till följande:

Socialtjänstens Individ- och familjeomsorg i länets samtliga kommuner,
i Göteborgs 21 stadsdelsnämnder och i Borås 10 kommunaldelsnämnder

Samtliga gymnasieskolors elevvårdsteam i länet

Samtliga ungdomsmottagningar i länet

Samtliga kvinnojourer och mansjourer i länet

Låg svarsfrekvens

Informationsbrevet med enkätfrågor sändes ut till sammanlagt 233

enheter. Andelen svarande blev tyvärr låg, vilket framgår av följande tabell

Tabell 1

Antal mottagare och svarande

Verksamheter	Antal mottagare	Antal svarande	Andel svarande
Socialtjänsten	78	34	43.6%
Gymnasieskolor	77	33	42.8%
Ungdomsmottagningar	50	7	14.0%
Kvinnojourer	23	9	39.1%
Mansjourer	5	1	20.0%
Totalt	233	84	36.0%

P.g.a. den låga svarsfrekvensen kan man inte dra några exakta slutsatser. De svar som kommit in tyder dock på att problemet är obekant för den stora majoriteten. Detta kan ha bidragit till det låga intresset för att besvara enkätens enkla frågor.

Resultat: Tretton kända ungdomar

De svarande representerar yrkesgrupper och organisationer vilka alla dagligen möter och arbetar med barn och ungdomar med olika problem.

Resultatet av enkätundersökningen visar att problemet med ungdomar som p g a sin sexuella läggning utsätts för brott av närstående är föga känd bland såväl olika handläggargrupper som bland tillfrågade frivilligorganisationer. Genom undersökningen framkommer dock att olika verksamheter givit stöd till tretton ungdomar i länet med denna problematik under åren 2000 – 2003.

Tabell 2

Antal fall och antal verksamheter med fall

Verksamheter	Antal svarande	Antal fall	Verksamheter med fall
Socialtjänsten	30	4	3
Gymnasieskolor	29	5	3
Ungdomsmottagningar	5	4	2
Kvinnojourer	23	0	0
Mansjourer	5	0	0
Totalt	84	13	8

Det är således enbart tre gymnasieskolor, tre socialtjänster och två ungdomsmottagningar som redovisar att de mött och hjälpt ungdomar som

p g a sin sexuella läggning är utsatta av närstående. Av alla dem som besvarat enkäten är andelen med fall 9.5 procent. De 8 verksamheter som har arbetat med sådana fall återfinns i 5 av länets 49 kommuner d.v.s i bara 10.2 procent av kommunerna. En knapp majoritet av de tretton utsatta återfinns i länets storstadsområde.

Både flickor och pojkar är rädda och utsatta

Problemet gäller både flickor och pojkar, men pojkarna är något flera..

Tabell 3. De utsattas könsfördelning

Kontakt med:	Socialtj	Gymnasier	Ungdomsmot.	Totalt
Flickor	2	2	1	5
Pojkar	2	3	3	8
	4	5	4	13

I några svar framkommer även vilka olika former av rädsla/problem de utsatta sökt hjälp för. Där framkommer att de bl.a.

- varit hotade med våld av broder
- rädda för bestraffningar av både den egna familjen och släktingar
- rädda att berätta därför att den egna kulturen ej accepterar annan sexuell läggning än hetero.
- förskjutits av ensamstående pappa

Efterfrågad och erhållen hjälp

I enkäten ställdes följdfrågor till de handläggare som mött ungdomar som p.g.a. sin sexuella läggning varit utsatta av närstående. Dels frågades om vilken hjälp dessa efterfrågat och dels vad dessa i så fall fått hjälp med. Här följer exempel på detta:

De tretton ungdomarna anges ha efterfrågat följande hjälp:

- önskemål få kontakt med andra ungdomar med samma läggning
- önskemål om samtalsstöd
- önskemål om samtal med mamman
- annat boende

Följande olika former av bistånd till de utsatta är noterade:

- Förmedlat kontakter med andra ungdomar med samma sexuella läggning
- samtalsstöd med kurator
- samtalsstöd hos BUP
- samtalsstöd av socialsekreterare
- föräldrasamtal för attitydpåverkan
- familjehemsplacering
- etablerat kontakt för hjälp av socialtjänst

5. Att inte våga bejaka sin sexuella läggning

Intervjuer med tre homosexuella ungdomar

I det följande presenteras tre intervjuer med unga invandrare vilka på olika sätt haft problem med att bejaka sin sexuella läggning p.g.a. hur närstående och andra i deras omgivning uppfattar homo- bi- och transsexualitet. Intervjuerna och dess publicering har godkänts av de intervjuade. Diverse fakta om de intervjuade personerna är konstruerade.

Intervju nr 1:

Man, 30 år

Kan du berätta om när och hur du upptäckte att du hade en annan sexuell läggning än hetero?

Det var länge sedan, för tretton år sedan då jag drogs till killar. Jag kände någon närhet till dem. De attraherade mig och jag visste inte vad det var som var orsaken till den attraktionen. Jag tyckte mer om jämnåriga killar än tjejer. Det är någonting som man upptäcker själv. Man tänker varför man tycker om dem och blir tänd på killar. Jag upptäckte detta när jag var i mitt hemland

Vad hade du för tankar? Förstod du inte?

Egentligen förstod jag ingenting. Jag använde mig av en äldre man i hemstaden. På något sätt lurade han mig och sa att han var polis och skulle undersöka mig (detta då jag var tolv eller tretton år). Jag åkte med honom till ett turkiskt badhus. Han var på mig där och jag visste ingenting och jag var livrädd men samtidigt tyckte jag att det var väldigt spännande. Han gjorde inte mig illa och han ville ha samlag med mig men det gick inte. Han tvingade mig inte heller till samlag. Han ville att jag skulle känna något för honom. Den här händelsen fick jag inte berätta för någon eftersom det var väldigt skamligt. Efteråt kände jag att det var någonting som inte stämde. Den här händelsen var min första upplevelse av min upptäckt med min sexualitet. Jag förstod att det var någonting eftersom jag fick stånd och detta var ett bevis på att jag var attraherad av män.

Kan du berätta om hur din utveckling varit eftersom du har en annan läggning än majoriteten?

Jag hade väldigt stränga föräldrar och någon gång fick jag stryk av min pappa eftersom jag blev upptäckt av grannarna. Jag lekte med grannens pojke och hans mor kom på oss. Jag fick då stryk och min bror slog mig och min pappa provocerad klappade till mig. Det var ingen som ville prata med mig. Jag visste inte vad det var som var galet. Min pappa sa ingenting men jag kommer ihåg det klart och tydligt att han kom och slog mig bakifrån i huvudet. Han var arg länge. Min pappa var i princip väldigt aggressivt av sig. Min pappa hade en affär och det var många pojkar som jobbade hos honom. Det var en pojke som jobbade hos honom som påstod att min pappa hade gett sig på honom.

Betyder detta att du upplevde detta som ett stort problem under lång tid.

Det var fruktansvärt. Jag bestämde mig då att jag måste ta mig därifrån. Det var mer eller mindre på grund av detta som jag kom till Sverige men jag hade ingen anledning att säga att jag var homosexuell och inte kunde leva kvar där. Det var inte heller lätt att leva bland alla flyktingar i flyktingförläggningen. Jag märkte att jag var annorlunda och att det inte gick att träffa vem jag ville. Jag kände mig väldigt instängd bland alla och det var hemskt egentligen.

Betyder det att din familj inte kom samtidigt med dig?

Ingen kom till Sverige. Det var jag själv ensam som kom hit. Jag ville inte ha med dem att göra. Jag har aldrig velat hjälpa dem att komma hit. Den starkaste anledningen har varit att jag inte vill att de ska lägga sig i. Jag vill ha dem på avstånd.

Hur tycker du att du upplevde det när du kom hit och fick uppehållstillstånd?

Tyvärr kunde jag inte leva ut det eftersom där jag bodde var vi många från mitt hemland som bodde tätt intill varandra. Man var rädd för mobbning och utanförskapet och i samband med det träffade jag en kvinna som var väldigt förståndig. Hon hade erfarenhet av homosexuella men var inte själv homo. Jag gillade henne och ett år efteråt så berättade jag för henne att jag hade behov av att träffa andra män. Hon visste inte i vilken utsträckning jag träffade andra män. Man kan säga att jag var kroniskt otrogen. Jag har aldrig varit trogen henne. Jag hade ett väldigt bra sexliv med henne och det var därför som jag stannade kvar hos henne.

Kan man då säga att du är bisexuell när det gäller läggning?

Jag kände ingen avsky att vara med henne tvärtom jag trivdes jätte bra med henne. Jag kom på det själv att hon inte skulle klara av det liv som skulle ha med mig.

Berätta litet om din familj?

Jag har bröder. Min pappa är död för många år sedan. Mamma lever och jag har en bror som bor i ett annat västland. Min pappa bestämde allt när han var vid liv. Jag hade många syskon och var yngst. Det var mycket inbördeskrig hemma. Vi hatade varandra och hade ingen bra relation med varandra och man kan inte heller säga att jag känner alla mina bröder. Nu har jag varit borta i tjugo år och innan dess, då jag var ung, hade jag inte heller något nära kontakt med dem. Mina bröder är gifta och har barn förutom en som är ogift. En av mina bröder har varit i Sverige på besök. Han försökte styra mig när han var här men jag tänkte att han ska åka tillbaka och skulle inte lägga sig i mitt privatliv. Han vet vilken läggning jag har och det var därför han ville komma hit men jag försökte hindra det genom att inte skriva under hans visum. Han skulle alltså försöka ändra på mig. Under tiden han var här så hade jag relation med en annan man. Jag hade skilt mig och han förstod inte.

Kan du berätta om relationerna i din familj, som kärlek och ömhet.

Jag kände att jag hade bra kontakt med mina syskon i alla fall, även med mamma men med mina bröder har jag aldrig haft någon bra relation. När jag berättade för dem att hade skilt mig och mådde dålig så kände jag att de tog avstånd och det gjorde mig besviken. De trodde att jag hade bytt kön. De tror att när man är homosexuell så blir man kvinna. Jag kände då ingen närhet till dem.

Vilken kunskap hade dina syskon och dina föräldrar om att vara homosexuell?

De har liten kunskap om detta, nästan ingenting. De bygger sin uppfattning på att detta är fruktansvärd synd. Min mamma sa att jag skulle straffas enligt religionen. Det finns inte heller någon tanke hos dem att förstå vad det egentligen är. Man baserar helt och hållet sin kunskap på koranen. Mina syskon har inte själva någon bra utbildning men däremot har deras barn universitets- och högskoleutbildning. Min syster har jobbat inom media. Min familj är därför inte från landet. Men jag kände att jag var annorlunda redan när jag kom till Sverige. Jag tror också att en bror är homosexuell. Han bor i kvar i hemlandet. Jag vet det med säkerhet men han förnekar det eftersom han bor där. Han har haft många manliga relationer. Man kan säga att det finns en underjordisk homosexuell verksamhet i mitt hemland. Straffet för homosexuella är antingen döden eller fängelse och det är därför folk är så rädda.

Jag vet att han är homosexuell eftersom under tiden då jag bodde hemma brukade han ta bilder på killar. Han trivdes med att plocka sina ögonbryn. Vi andra i familjen pratade om detta och påpekade att han inte var hetero och familjen tyckte att det var så olyckligt att han inte ville gifta sig. Jag tycker att han har blivit lite psykiskt störd. Jag kan inte snacka med honom eftersom han har paranoia. Jag föreslog att han skulle lämna landet för länge sen. Vi är olika och förstår inte varandra. Jag försökte hjälpa honom men det går inte.

Du har en uppfattning om dina syskon och din mamma, vet du bestämt vad de anser?

Bröderna har jag inte bra kontakt med. De skulle inte ha lust och komma till mig om jag har en man i min säng eller ha en man i mitt hem? De har sagt att det är helt sjukt och onormalt. Alla tar avstånd från mig på grund av min läggning.

Tar de avstånd från dig som person och som bror?

Ja, det gör de. Jag har intresse att ringa dem på grund av min del av arvet. De vill ju att jag ska skänka bort det och det är av den anledningen som jag har kontakt med dem. Alla i familjen vet om min sexuella läggning, även mina kusiner och några av dessa bor i Sverige. Några av dem har varit hos mig och de tänker på samma sätt som andra.

Kan man säga att du flydde till Sverige på grund av detta i 17- 18 års åldern?

Jag lurade mig själv och var med en kvinna i många år och sedan upptäckte jag att det inte går. Jag skaffade mig en flickvän som jag försökte ha som "como flash", mer för att ha ett socialt nät. Jag gjorde några små misstag med några killar och det spreds rykten. Det var jobbigt och jag var i tonårs åldern.

När du var hemma, förekom det något hot mot dig?

Ja, på grund av de här små händelserna att jag tog hem killar och blev upptäckt av andra, av kompisars kompisar. Man blir trakasserad av alla, av ens syskon, av grannarna. Till slut så går det inte. Det var hot, det kunde hända att någon springer och ger örfil. De kallade mig för bög. Det bodde många fanatiker där. Även mina syskon tog avstånd från mig. De brukade säga att jag borde skärpa till mig och inte umgås med killar. Det blir väldigt strängt. Det var ju tolv-tretton år innan det hårdnade ytterligare i landet. När det skedde blev jag mycket rädd. Vi blev ju t o m attackerade för att vi gick i jeans.

Du sa att du fick stryk av din pappa när du var tolv- tretton år, fick du också stryk av andra?

Det var mina bröder som också gjorde sånt. Vissa kvällar gick jag inte ens hem. Detta gjorde de för att jag skulle sluta. Det var ju skam för familjen. Folk snackade om vad det var.

Finns det nyanser mellan dina bröders reaktion gällande din läggning?

Han som finns i ett annat västland verkar vara mildare. Vi pratar helst inte om det. Relationer pratar jag inte med honom om. När vi pratar är det mycket snack om arbete än just detta.

Vet du någonting om dem som har samma läggning som du? Om hur de har det i Sverige?

De flesta av mina landsmän upplever situationen som väldigt svår. Även de har väldigt instängd relation till andra landsmän som man inte vet vad de går för. De flesta är ju heterosexuella. Jag lider också väldigt mycket av att jag inte kan berätta för dem. De skulle inte förstå min läggning och det spelar ingen roll hur länge de har bott i Sverige. De kan ha bott i Sverige hela livet men det innebär inte att de har förståelse för en sådan sak. Kulturen är så stark.

Jag har haft olika jobb och haft kontakt med landsmän. Jag har jobbat inom vården och kommunalt. Jag har aldrig stött på någon landsman som förstår detta oavsett längden på deras vistelse i Sverige. Det har inte funnits några som skulle säga att det var min ensak och jag aldrig heller prata om detta. Det skulle ha blivit rena trakasserier. Att vara homosexuell är att vara förnedrad i deras ögon. Det enda de tänker på är själva akten. Min bror frågade mig någon gång; vem knullar vem? De tror inte på kärlek och ömhet. De tror att det bara handlar om analsex. Det är även svårt att diskutera det med de när de inte har denna inställning. Det är både männen och kvinnorna som har den här fruktansvärda synsättet eftersom jag har jobbat med kvinnor också.

Har du exempel på någon annan kamrat som har berättat om sin situation?

Svenskar har ju lättare att bli accepterade i jämförelse med invandrare. Det är lättare för en svensk att bli accepterad bland invandrare än invandrarna själva. De tar det inte åt sig på samma sätt än om det vore en invandrare. Mitt jobb är inte att jag gå och berätta hur jag

lever och gör .Det är så svårt att be om ursäkt att man är som man är. Då gör man så att man tar avstånd från dem. Och man träffar dem bara på jobbet.

Känner du någon annan invandrare som har samma läggning som du?

Jag känner många som befinner i samma svåra situation och inte berättar någonting till sina föräldrar. Förutom män från mitt land så finns det även andra nationaliteter. Det är oftast från Mellan östern men även sydamerikaner. Jag känner en sydamerikan som har familj och barn och är homosexuell.

Vad tror du att det skulle hända om du går ut med din läggning till en grupp av dina landsmän här?

Jag blev mer eller mindre hotad på jobbet av mina landsmän och jag polisanmälde detta och ärendet gick till facket också. De försökte men det var svårt att bekämpa fördomar. Jag känner också homosexuella kvinnor från mitt hemland som möter samma svårighet som män. Antingen är de gifta, skilda eller aldrig varit gifta. De lever också väldigt isolerade. Jag har hjälpt olika sorter men de vill inte känna sig bi, de är fruktansvärd rädda och känner sig inte trygga med att komma ut och vara öppna.. De söker sig till svenska lesbiska förhållanden och blandar sig med andra kulturer. Man har den attityden bland landsmännen att de inte accepterar sådant på något sätt.

Hur ser situationen ut för dig och andra homosexuella här i Göteborg?

Jag skulle vilja sluta skämmas för den jag är. Jag vill att de ska se mig som en hel människa och ingen handikappad. Jag tror att det lika svårt för en kille som för en tjej att vara homo. Man ser inte många invandrarkillar som går på homo- klubbar. Det är svårt att gå ut - särskilt i Göteborg. Det är mycket lättare i Stockholm eftersom det är en större stad.. Jag tycker det är svårt med allting. Samhället verkar inte vara så homovänligt. Jag var på en konferens i Stockholm, det var folk från försvaret, läkare, polisen i Stockholm men det var ingen från Göteborg. Men man säger att detta även är svårt bland svenskar men det har hänt mycket. Homosexuella i Sverige har också varit trakasserade och utsatta. Men det är lättare att komma ut med sin sexualitet i Stockholm. Det har vänt sig för dem i Malmö också. Men homosexualiteten fungerar inte riktigt bra i Göteborg eftersom de inte har varit riktigt starka. Om en invandrare kommer ut vart ska han vända sig. Det finns ingenstans. Det stället som vi har fungerar inte riktigt. Det skulle vara bättre med ett större ställe så att man skulle kunna försvinna i mängden. Det är svårt att gå in på ett café där det är bara två som sitter där. Då blir man ju panikslagen.

Har du hört att någon invandrare har drabbats hårt av detta?

Ja , jag känner en landsman som är jätte rädd för sin bror som bor i Göteborg. Om han skulle kontakta mig så skulle hans bror döda honom. Men han måste ha belägg innan han kan göra någonting. Killen bor alltså inte i Göteborg.

Dina närståendes reaktioner, är de baserad på religionen eller hedern - den uråldriga traditionen?

Jag tror det beror på värderingar och kulturen, att det inte är normalt. Det värsta som kan ske är inom denna kultur att ens syskon ska vara homosexuella. Jag tror också att det är hederskulturen. Familjen skäms över den där personen. Men det har inte hänt att de har sagt att de skäms över mig eftersom jag skulle inte tillåta det. Och jag har ingenting med dm att göra.

Skulle det vara mer accepterat om någon i familjen skulle begå inbrott och eller narkotikabrott?

Ja. detta är ännu värre.

Jag tänker mer på helheten. Även om man bor i Sverige så känner man sig isolerad. Man är inte accepterad och respekterad. Människorna har inte tillräckligt med kunskap De kan inte förstå, då menar jag framför allt utlänningar. De tror att detta är något som man har blivit påverkad av den västerländska kulturen. Det är oftast män som tar avstånd från mig. Det är bättre med kvinnors inställning. Tvärtom gäller för kvinnor. En mamma kan lättare acceptera homosexuell son än en lesbisk dotter.

Jag tror att min pappa skulle hata mig eftersom vi är av samma kön. Men nu är situationen lite annorlunda för mig eftersom jag har skaffat barn.

Vad tycker du att man kan göra för just homosexuella invandrarnas situation?

Jag tror att det vore bra om man skulle gå runt till skolorna och informera, helst någon med invandrar bakgrund som skulle kunna berätta om sin kultur och hur man upplever sin homosexualitet. På så sätt ger man en bild av hur det egentligen är. Det skulle då göras i invandrantäta skolor.

Jag har ju en son som tycker att detta inte är särskilt roligt, speciellt bland sina invandrar-kompisar, men jag vet inte heller hur han kommer att uppleva det när han blir äldre. Därför tycker jag är viktigt med information också i läroböcker. Jag har hört att skolan brister väldigt mycket.

Jag tycker även att lagen ska bli strängare. Lagen måste markeras tydligare, att man inte ska säga böger hur som helst. Även på arbetsplatserna ska det finnas en ombudsman som går in och påverkar.

Hur många procent tror du befinner sig i samma situation som du?

Tio till femton procent. Det finns många som lever dubbelt vilket jag gjorde i åtta år. De fem procenten mellan tio och femton procenten lever dubbelt hela tiden. De vet inte om sin identitet och vad de står för. Det bor åttio landsmän med annan läggning i Sverige. Det är många som blandar sig med svenskar vilket jag också gjorde. De jag känner är mer svenska män som jag umgås med och ingen av de är hetero.

Det är viktigt att information om detta finns både i skolan och hos arbetsgivare.

Finns det någon organisation som stöder invandrare med annan läggning?

Nej, det finns inget ställe för kvinnor. För män finns det en organisation i Stockholm som heter "Blatte-Pojkar" men inte i Göteborg. Jag skulle vilja satsa på detta men kommunen påpekar att det inte finns några pengar. Homosexuella invandrare bör t.ex ha egna hemsidor. Stödet måste komma uppifrån, från regeringen till invandrare med annan läggning. Det finns nu RFSL men det är för svenskar. Jag skulle satsa på att bygga upp något för hom-bi-och transsexuella invandrare om det gavs stöd för detta.

Intervju nr 2:

Man, 30 år

Kan du berätta hur länge du har varit i Sverige. Vad var skälet till att du kom hit - var det på grund av din läggning.

Nej, egentligen inte. Jag var förlovad med en tjej. När jag kom till Sverige så kände jag att det inte gick längre. Jag visste ju hela tiden att jag var intresserad av killar. Jag hade också svårt att acceptera mig själv bland familj, släkt och vänner och jag var mest rädd för det. Jag funderade mycket på detta eftersom det är något ovanligt att vara homosexuell. I våra länder är ord som homosexuell förnedrande. Jag visste inte vad det var. Jag trodde hela tiden att det var något fel på mig. Samtidigt så kände jag att jag var helt normalt så jag visste inte varför jag hade de här känslorna.

Efter ett år i Sverige kände jag, att jag inte orkade mer då berättade jag för min flickvän, att vi inte kunde vara tillsammans. Jag berättade inte för henne den egentliga orsaken. Efter detta så började jag tvista med mig själv om vad jag skulle göra och jag visste att jag inte skulle klara av detta. Jag försökte hitta mig själv men till slut så gick det inte.

Har du informerat din familj om din läggning och hur har de tagit detta?

Jag berättade först för en av mina bröder som bor i annat land. Han hade jag en närmare relation med. Min bror var mycket förstående när jag berättade för honom. Han sa att jag skulle ta hand om själv och vara försiktigt så att andra inte ska veta om det. Det blev lättare på så sätt det var nu en person som visste om detta. Jag var 24 år då.

En annan bror som bor i Sverige har jag inte kommit överens med. Vi är mycket olika. När jag jobbade med de här frågorna så kändes det att jag inte orkade mer. I vår kultur är det nämligen så att om man är en vuxen man så frågar folk när man ska gifta sig. Jag kände att jag inte klarade detta och berättade därför till slut för hela min familj För mig var det viktigt att familjen skulle veta om det här eftersom jag mådde fruktansvärd dåligt. Jag sket i om andra assyrier eller vänner skulle få reda på det. De flesta i familjen tog det bra men

brodern som bor här tog det illa, men jag tyckte det var hans problem. Jag har aldrig haft bra kontakt med honom och det blev ännu värre när jag han fick reda på min läggning. Man kan säga att alla övriga syskon och min pappa och mamma var förstående. När min pappa var vid liv så sa han att han skulle vilja se mig lycklig eftersom jag hade då skilt mig. Jag sa till honom, tänk om jag blir lycklig med en man och då utbröt han i skratt och sa att det var ok bara jag var lycklig. Han sa också att det inte går att två män ska vara gifta med varandra men då sa jag att det går att göra så i Europa. Det var inget mer snack om det sen.

Hur gick du vidare sedan?

Efter det jag berättat familjen började jag direkt jobba med projektet GIMA. Vi gjorde annonser i tidningar och media var intresserad av hur invandrare med annan läggning har det. Då blev jag offentlig person. Jag vill kunna hjälpa andra invandrare som befinner sig i samma situation.

Hur utvecklades din situation för dig - hur tog andra i din närhet informationen om din läggning?

Redan när jag var i mitt hemland så drogs jag till killar och jag hade kontakt med killar men jag trodde att det skulle gå över. Det är också så att i min kultur ska man inte ha kontakt med tjejer förrän man gifter sig. När jag förlovade mig med den där tjejen så hade jag inga känslor alls för henne. Det var inte heller något arrangerat äktenskap. Jag kände tjejen från hemlandet.

Innan jag gick ut med det så tänkte jag på hur mina vänner kommer att reagera och den här skammen som min familj skulle utsättas för. Ibland tänkte jag att jag hellre skulle dö än utsätta min familj för en sådan sak. Jag stod inte ut med att leva ett dubbelt liv.

Mina släktingar accepterade inte min läggning. De gick till min bror och sa till honom hur han kunde acceptera en sådan skamlig sak för hela familjen. Enligt släkten så skulle min bror komma och hota mig. Min bror sa till dem att han inte skulle gå med på hotelser och sånt men att släkten skulle komma till mig om de hade något att säga. De kom aldrig till mig och så fort de ser mig så frågar de varför jag inte hälsar på dem. Det är alltså mycket dubbelt moralisk situation.

När jag berättade för min bror så hade min sexualitet spridit sig via min sväger till hennes vänner. När alla visste om det så var det skit samma även om tidningsartikeln kom ut. Familjen blev inte så glad och det irriterade mig för alla visste om min läggning.

Finns det också några som haft en positiv inställning?

Ungdomar accepterar mig för min läggning och de tycker att det är modigt. Det finns faktiskt många unga tjejer som beundrar mig.

För två år sedan mötte jag några från min kultur i ett seminarium, för "blatte pojkar", och "blatte tjejer. De sa att de hade berättat för familjen. Jag känner även många som är gifta men har annan läggning och de mår jättedåligt. Jag finns där och de brukar ringa till mig. Det finns också araber eftersom jag talar även arabiska. De blir utsatta på olika sätt. Det finns familjer som vet att deras barn är homosexuella men vill att deras barn ska gifta sig. De klarar inte av det här förtrycket. De gifter sig bara för att visa släkten och landsmännen att de är gifta.

Det är lättare för killar att leva som homosexuella än tjejer. Arrangerat äktenskap blir ett alternativ. Jag känner en kille som gifte sig för en andra gång men en tjej från Syrien. Han hade kontakt med en annan assyrisk kille och när hans fru kom hit så kunde han inte ha något sexuell umgänge med henne. Hans fru föreslår att mannen ska gå till läkare och han säger ingenting. Efter ett tag berättar han för henne att han inte älskar henne. Han skulle aldrig kunna tänka sig att gå ut med det. Han säger om någon får reda på det så skulle han ta livet av sig. Han ska skilja sig nu.

Kan du berätta om hur det i allmänhet fungerar för dem som går ut med sin sexuella läggning?

Om någon skulle komma ut med sin sexualitet så skulle familjen flytta från släkt och vänner till en annan stad. Det var en iransk tjej som ringde mig angående hennes systerson och han hade förtryckts av sin familj och släkt med bland annat fula ord. Han hade försökt ta livet av sig vid flera tillfällen. Hon försökte hjälpa honom. För ett tag sedan så flyttade några assyrier till Sverige från Tyskland och efter ett tag sen så tog de livet av sig. Det var

många som sa att det var familj problem, men jag misstänker att det kan ha varit för att de var homosexuella.

Jag kommer från en liberal familj med en öppen syn. Min pappa har aldrig tvingat oss till något. Mina syskon har stött på assyrier som har påpekat att detta är skam.

Har assyriernas uppfattning förändrat något, tror du?

Ja, det har det gjort. Det är inte svårare för en tjej som kommer från till ex Libanon, Irak och Syrien att vara tillsammans med en svensk tjej än det är för en tjej som kommer från Turkiet där folkgruppen är mer förtryckt.

Hur förklarar man den här skammen? Tror man att det beror på religionen eller kulturen?

Både kulturen och religionen, i bibeln står det att det är synd. Men det är en personlig synd. Jag tror att det är både religionen och kulturen. Det är alltså synd att en kille är tillsammans med en annan kille. Man fokuserar sig på själva handlingen. De äldre som känner mig tycker i alla fall om mig.

Det har skett förändringar på senare år. Det är många föräldrar som låter sina barn åka utomlands och ta sin egen väg i livet. Det finns även numera även heterosexuella assyrier som gifter sig med muslimer.

Hur vanligt tror du det är att homosexuella med invandrarbakgrund döljer sin läggning?

Det finns många homosexuella men de är rädda för att komma ut med det. De är rädda för vännernas, släkten, och familjens reaktion. Det är också skillnader mellan folkgruppen i sig. De nyanlända har ett annat synsätt än de som har bott länge. Det är också skillnader om man är muslim eller kristen eller var man kommer ifrån. Det fanns en kurdisk kille som ingick partnerskap med en svensk man för att få uppehållstillstånd. Hans systrar sa till honom hela tiden att de skäms för att vara bland folk. Den homosexuelle killen måste tänka på sina systrar och deras rykte. När hans homosexualitet blev offentligt hos media så fick han uppehållstillstånd. Jag menar att ingen hotade honom.

Förra året var det en kurdisk kille som kontaktade mig. Han pratade om sin läggning och ville veta hur han skulle göra. Jag brukar säga till dem som ringer att de själva ska analysera. Jag visste ju själv att en av mina bröder skulle reagera så som han gjorde. Jag visste också hur familjen i sin helhet skulle reagera.

Vad tror du att man kan göra för att fler i allmänhet skulle våga gå ut?

Man borde skriva mer om det. Man skulle kunna satsa mer på organiserad verksamhet inriktad mot alla invandrare, ex organisationer som HOMAN. Vi har även jobbat med hiv-frågor som vi fick medel för.

Jag tror om man jobbar heltid med detta så kan man göra mycket mer. Det finns de som har kontaktat oss från Norge, Danmark och ville veta mera om GIMA projektet.

RFSL finns ju också – kan det vara ett alternativ?

Det är omöjligt för en homosexuell med invandrarbakgrund att söka sig till RSFL. De kanske skulle kunna ringa till dem men att gå dit är helt omöjligt. Det är också rädslan att folk skulle kunna se dig gå dit. De har inte heller tillräckligt med resurser för invandrare. Jag har ju själv bott här länge och jag visste ingenting om dm eftersom de inte gjorde någonting för invandrare. Det finns egentligen numera ingen verksamhet i vårt län som vänder sig till invandrare med annan sexuell läggning.

Är det några skillnader på att vara homosexuell i Göteborg eller Stockholm?

Jag tror att det kanske är lättare i Stockholm än de små städerna. Det är också lättare att vara homosexuell i Göteborg än en stad som är mindre än Göteborg.

När det gäller mitt bemötande från arbetskamrater (invandrare som svenskar) så har jag inga problem. Jag tror att det beror mycket på hur man är som person. Det finns många homosexuella som fjollar sig och andra som betar sig hur normalt som helst.

Jag känner de som har blivit utsatta för våld och hot men jag har inte själv blivit så utsatt..

Intervju nr 3: Kvinna 22 år

Kan du berätta hur och när du upptäckte att du hade en annan sexuell läggning?

På något sätt så har jag alltid vetat om det. Det var i sjuan eller åttan som jag för första gången berättade för mina kompisar. De tyckte att det var jätte coolt. Jag undrade alltid varför jag inte kunde göra som alla andra mina kompisar och bli kär i killar. Man blir småförelskad i sina närmaste kompisar. Då tänker man att man kanske är lagd åt andra hållet. Men det var i alla fall i sjuan eller åttan som jag började komma ut med det. Första upplevelsen var befriande och jag hade tur som fick en så bra respons av kompisarna. Mina kompisar sa vad coolt, skojar du?

Du berättade alltså inte det för dina föräldrar eller någon i familjen...

Min mamma fick reda på det långt senare. Det har varit så där.

Vad tycker du själv om din sexuella läggning? Har det varit positivt eller problematiskt?

Både och. Jag är jätte glad att jag har berättat det. Jag är förlovad och på så sätt är jag glad. Min flickvän är också från ett annat land. Min mamma tog det väldigt negativt. Min mamma är kristen. Hon är mer öppen nu när hon bor i Sverige. Det här med homosexualitet finns inte i hemlandet - detta existerar alltså inte där. Min Mamma menar att jag inte kan åka till hemlandet och berätta Min mormor och morfar är väldigt gamla och en sådan nyhet skulle ta livet av dem ifall detta skulle komma ut.

Vilka är det som vet om din läggning?

Det är min mamma, mina bröder och en av mina farbröder. Min farbror tog det bra men de andra vet jag inte om jag vågar berätta för. Jag träffade en av mina farbröder som inte har någon aning om någonting. Han skulle säkert undra om jag skulle säga att det här är min flickvän. Han skulle säga vad menar du?

Hur skulle han reagera om han såg din ring?

Jag vill inte dölja det. Jag tänker inte heller dölja det men samtidigt är jag jätte orolig för vad de kommer att säga.

Vad kommer de att säga tror du? Är det något speciellt som du är rädd för?

Innan jag berättade för mamma så var jag hela tiden orolig att de skulle få reda på det. Jag kunde inte hålla någon i handen ute.

Misstänkte inte din mamma någonting?

Det är precis det jag också undrar över. Jag har alltid varit tillbakadragen utav mig. Jag har aldrig pratat så mycket om mig själv för mamma och min mamma har alltid haft problem med mina bröder och jag har alltid varit den som varit stabil. När jag kom ut med min läggning då brast hela hennes värld. Hon trodde alltid att jag var den enda som hon kunde hålla fast vid och jag var den som var den "normala" i familjen.

Hur ser din familjs sammansättning ut?

Jag har min mamma och mina bröder. Min pappa har lämnat oss och bor i hemlandet. Vi har hälsat på honom någon gång. Jag och min lillebror var där en och en halv månad för nåt år sedan och bodde hos mormor och morfar där vi träffade honom ett antal gånger. Min mamma är tillsammans med en ny man. Jag har också en äldre bror För det mesta är det min mamma som bestämmer hemma men nu bestämmer också hennes kille en del. Min storebror har en egen familj

Hur var din store brors reaktion när han fick reda på din läggning?

Min brors flickvän är min bästa kompis. Hon fick reda på det innan min bror gjorde det. Hon uppmuntrade mig att jag skulle berätta för honom men jag vågade inte. Han fick i alla fall få reda på det men det var hans flickvän som sa det till honom. Han ryckte bara på axlarna och sa att jag fortfarande var hans syster och att han brydde sig inte så mycket. Jag trodde inte att han skulle säga så.

Hur trodde du att han skulle reagera?

Jag trodde att han skulle sluta prata med mig och kolla konstigt och snett på mig. Han har i för sig gjort det några gånger. Ibland när jag har skämtat så har han kollat med en konstig blick som jag aldrig har sett innan. Jag har ibland skämtat om att jag kanske ska presentera

hans dotter för en tjej när hon blir stor och då har han blivit konstigt och arg. Detta ska inte hända hans dotter tror han. Men jag tror att det går framåt.

Hur var din lille brors reaktion?

Jag och han har aldrig kommit överens. Han fick reda på det efter mamma. Det var en av hans kompisar som hade sett mig och min flickvän någonstans. Han kom hem en dag då när mamma hade precis fått reda på det. Mamma hade alltså inte hunnit smälta det än. Han frågade mig om jag var lesbisk och jag förnekade i mammas närvaro för att inte göra henne ännu mer upprörd. Sedan berättade jag för honom hur det låg till. Mamma tog det illa.

Hur var din mammas första reaktion?

Skojar du med mig sa hon. Jag började med att skämta med henne och vi satt i köket. Jag sa till henne att jag var glad och hon sa att det glädde henne att jag mådde bra och att jag skulle göra vad jag ville så länge jag inte gjorde någonting olaglig. Jag försökte på något sätt lirka in det hela eftersom hon sa att allt annat var ok. Plötsligt sa hon att allt annat var ok bara jag inte var tillsammans med en tjej och jag sa till henne tänk om det var just det att det var en tjej men hon skämtade bort det. Hon började direkt städa, det brukar hon göra när hon mår dåligt. Hon gick iväg utan att kolla på mig. Hon satt helt tyst och sa inte ett enda ord. Jag klarade inte av att vara hemma för att jag såg hur ändrad och besviken hon blev. Min mammas kille har en lägenhet som han hyr ut den och jag åkte dit under den dagen. Dagen efter så ringer mammas kille och vill flytta till sin lägenhet eftersom mamma inte ville ha kvar honom hos sig just då. Mammas kille tog det mycket bättre än mamma och om henens kille skulle inte ha funnits så hade mamma aldrig kommit så långt som hon har gjort det idag. Det är nästan hans förtjänst. Han har förklarat för henne att det finns människor som dras till samma kön och att jag fortfarande är den samma som mamma har uppfostrat och tagit hand om. Han har fått henne att förstå att detta finns. Innan dess så var så att hon visste att det här fanns, men det skulle inte drabba hennes barn.

Kommer du från en religiös familj?

Ja, det gör jag. När vi kom till Sverige så brukade vi gå till kyrkan varje söndag. Nu har vi vuxit ifrån det lite grann. Mamma går i alla fall till kyrkan.

Hur skulle din omgivning/släkten reagera om de fick reda på att du är lesbisk?

Senast när jag var i hemlandet var jag hos mina morbröder och mostrar. Jag mådde jättedåligt en kväll och satt och pratade med en av mina morbröder. Jag tyckte att han var mest öppen för nya saker. Jag sa till honom att jag hade en kompis i Sverige som var lesbisk och tyckte om tjejer för att se vad han har för åsikter om detta. Han sa att min kompis har fått för sig att hon är lesbisk eller också är hon sjuk. Han rekommenderade att jag skulle få den där tjejen på rätt spår igen. Jag skulle berätta för henne och leda in henne på något som var bättre på. Enligt honom så var min kompis sjuk och jag var den friska tjejen som skulle bota henne. Jag tänkte hela tiden att det var mig han pratade om, att han såg mig som en sjuk person.

Har alla samma inställning när det gäller homosexuella?

Ja, det tror jag. Enligt dem så har Gud skapat Eva och Adam och inte Eva och Eva. Det här har jag hört från mamma också. Mamma har fortfarande inte accepterat det helt och hållet. Mamma avskyr min flickvän, som jag varit tillsammans med i 1 år. De har bråkat och svurit åt varandra.

Har det inte varit tråkigt för dig att det blir så?

Mamma och min flickvän är så lika i sättet och tänkandet. Både vill ha mig för sig själva. Vid något tillfälle så bad min mamma att välja mellan henne och min flickvän. Det har hänt att jag inte har varit hemma på några veckor för att hon ska ha tid och tänka. Om jag och min flickvän vill vara med varandra så har vi ingenstans och vara med varandra. Min flickvän bor hos sin mamma och jag bor hos min mamma och ingen av oss har lägenhet. Min mamma trivs inte riktigt när min flickvän är hos oss. Jag känner i alla fall att det har hänt något. Hon har blivit mer öppen. De vet att vi ska flytta ihop och att vi söker lägenhet. Mamma har börjat acceptera men det går långsamt och jag tror att hon kommer att börja hamma i svackor igen. Det är som berg- dal bana för mamma. Jag och min flickvän har aldrig gjort någonting i mammas närvaro och vi brukar alltid sitta långt ifrån varandra.

Vet du någonting om hur din flickväns mamma reagerade när hon fick reda på att hennes dotter var lesbisk?

Hennes mamma tog det mycket bättre än min mamma. Hon var nyfiken och lyssnade på sin dotter till skillnad från min mamma som stängde av direkt. När hon träffade mig så sa hon att hon inte var van vid detta och att vi skulle ta det lugnt. Min mamma har försvenskats men eftersom hon är uppväxt i ett annat land så har hon lite av de gamla värderingarna i sig. Min mamma umgås med flera familjer från hemlandet

Vet de att du är lesbisk?

Jag tror att de har börjat fundera de här senaste dagarna. Mamma sa att hennes bästa kompis har kollat så fundersamt på henne. Det är bara en tidsfråga när de kommer att fråga henne. Om de tar det negativt så kommer det att påverka mamma. Jag hoppas att de tar det bra för att jag inte orkar mer. De kommer kanske sluta prata med min mamma om de tar det illa och även försöka bota mig. Det är bara slöseri med tid eftersom det inte finns något att bota.

Finns det någon annan som har en homosexuell läggning i din släkt?

Nej, inte vad jag vet. Jag har ju bara svenska kompisar men när jag en gång berättade för en kompis med invandrarbakgrund så tyckte hon att det var konstigt men numera tycker hon att det är jättekul. Folk tror att man förändras bara för att man säger en sådan sak men det behöver man inte göra. Det är bara och fortsätta vara sig själv.

Tror du att dina kompisars reaktion skulle vara annorlunda om de var invandrare?

Ja, det tror jag, men det kan också bero på hur länge man har bott i Sverige. Det är så dumt att folk inte kan öppna ögonen och lyssna. Det står i koranen och bibeln att alla människor är lika värda. Brist på kunskap kan också vara en orsak att dessa människor har det här tankesättet.

Har du någon gång utsätts för någon form av våld vad gäller din läggning?

Nej, men frågan är vad som kommer att hända när det kommer ut på riktigt. Jag vet inte hur mina farbröder kommer att ta det. Min yngste farbror tog det ganska bra men jag har ju fem farbröder till och jag inte vet hur de kommer att reagera. Det är bara två av dem som bor i Sverige. Min pappa vet inte heller någonting.

Hur skulle din pappa reagera om han hörde av någon annan att hans dotter är lesbisk?

Jag har inte ens vågat tänka i de banorna. Jag vill inte veta vad som kommer att hända. Jag och min flickvän har funderat på att åka till hemlandet men kommer då att ta av oss ringarna och åka som kompisar.

Är det inte en risk du tar om du åker dit?

Jo, men jag får ta den risken eller nej jag vet inte det.

Vad tror du skulle hända er om de skulle misstänka att det finns något mellan dig och din flickvän? Skulle du utsättas för någonting?

Jag tror att mina morstrar och morbröder skulle tala mig till rätta. De skulle ta mig till kyrkan.

Vad är det som gör dig så säker att de kommer att reagera så?

Jag känner min mamma och jag vet hur religiös hon är därför vet jag hur de andra kommer att reagera. Min pappas släkt är däremot mer konservativa precis som min pappa är. Det är svårt att förklara och de följer så stränga regler. En fördel är i alla fall att min yngste morbror vet.

Är du rädd att de skulle kunna göra dig illa på något sätt?

Jag vet inte. Jag har inte ens vågat tänka på det. Jag har blockerat det och inte velat veta.

Men du vill i alla fall komma ut med det?

Ja, helt klart. Jag vill inte hålla det hemligt men jag vet inte heller hur jag ska göra för att säga det. Jag vet ingenting. Jag vill kunna stå för den jag är. Jag vill åka dit och presentera

min flickvän för dem, men det är en dröm att det ska bli så. Jag tror att det blir bättre med tiden men som det är nu så tror jag inte att det kommer att gå bra.

Jag har frågat min mamma hur släkten skulle reagera om jag ringde de eller åkte dit och berättade för de men hon svarar med att hon inte vet.

Släkten är mest rädd för familjens heder och för skammen. De bryr sig för mycket om vad andra tycker och tänker. Det hela tiden handlar om "tänk om folk får reda på det". Det är möjligt att de antagligen kommer att tysta ner det på grund av familjens heder. När det gäller min mamma så har hennes förakt med religionen att göra men inte för de andra. Jag har ju sex farbröder. Farfar skulle inte fatta nåt, han skulle tro att det hela var bara ett skämt. De vill se mig vara gift och skaffa barn. Om jag berättar för dem så kommer de att tysta ner det men jag tänker inte vara tyst med det. Om jag vill berätta det så kommer jag att berätta det. Jag har i alla fall inte velat veta vad som kommer att ske. De kommer att tro att jag är sjuk i huvudet och vilja bota mig.

Om jag ska berätta för dem så ska jag börja med att berätta att jag är lagd åt andra hållet för att vara säkert på att det inte händer min flickvän någonting. Jag ska inte börja med att berätta att jag är förlovad. Jag vill inte utsätta min flickvän för någonting. Man läser i tidningar om vad som händer med de invandratjejer som har svenska pojkvänner och vad de utsätts för, för att de har valt fel sorts kille. Tänk på vad som kommer att hända med mig som gillar tjejer.

Känner du andra invandrare som är homosexuella?

Jag känner inga andra invandrare som är homosexuella. Det är bara jag. Jag vet att det finns en organisation, RFSL. Jag var där en gång och gjorde ett arbete i skolan om homosexuella. De finns där om man vill prata med dem men de gör inget för homosexuella med invandrarbakgrund. Jag känner inte till någon organisation som arbetar för homosexuella invandrare

Vad tycker du man bör göra för att förbättra homosexuella situation?

Jag tycker att det borde vara mer öppet i skolorna. Det borde göras så att man skulle våga komma ut med det i tidig ålder och att det skulle accepteras. Vissa vet det ganska tidigt och jag visste det ganska tidigt. Det går i alla fall framåt i Sverige med lagar och sånt. I skolorna vet jag att det kommer homosexuella och pratar. På arbetsplatser borde man också satsa på information.

Man lever faktiskt instängd i sig själv tills man kommer ut med det. Det är underbart att komma ut. När jag bestämde mig för att berätta så visste jag de människorna som fanns i min vänkrets skulle ta det bra. Jag chansade och följde mitt hjärta när jag berättade för mina kompisar men när det gäller föräldrarna så tycker jag att man ska vara bered på att det inte kan gå som man har förväntat sig. Det kan också vara så att min mamma kanske tycker att det är ok att jag och min flickvän är tillsammans men imorgon kan det bli helt andra regler. Det skiftar alltså från dag till dag. Ett tag var det så att mamma skulle säga upp sig på jobbet och sluta träffa kompisarna för att jag var lagd åt andra hållet men mamma har alltid varit där för mig och hon är fortfarande där.

Tror du att det är lättare för en invandrar tjej att komma ut med sin sexualitet än en kille?

Nej, jag tror att det är lika svårt för både men när det gäller svenskar så tror jag att det är svårare för killar att komma ut.

Några slutsatser av intervjusvaren

De intervjuade har alla invandrarbakgrund. Det betyder **inte** att problemen som de beskriver **inte** också kan gälla för ursprungssvenskar. Även sådana kan utsättas för hård press av närstående och bli utfrysade för att de är homo- eller bisexuella. Orsaken till att just homosexuella invandrarungdomar intervjuats i detta sammanhang, är att dessa själva upplever sig särskilt isolerade och starkt utsatta för oförståelse från familj, släkt och landsmän. De är en grupp i samhället som i likhet med flickor utsatta för hedersrelaterade brott alltför länge varit osynlig.

Intervjusvaren avslöjar, att ungdomar p.g.a. sin sexuella läggning kan uppleva en kraftig rädsla och ångest. Orsaken till detta är inte alls det

faktum att de kommit ut och bejakat sin sexualitet. Detta steg är en källa till glädje, när de väl tar steget

Däremot upplever de oro och ångest inför vad familj, släktingar och andra med samma etniska bakgrund ska säga och göra, om de skulle avslöja sin sexuella läggning för dem. De har alla berättat för en eller flera av sina närstående om sin läggning och fått olika reaktioner. En av de intervjuade har blivit utsatt för närståendes våld, en annan har inte själv blivit utsatt men känner till sådana som blivit slagna. Alla tycks ha en oro för att de skulle kunna bli utsatta för våld av närstående.

Samtliga framhåller att både religionen och heder/skam-tänkandet är orsak till familjens/släktens reaktioner. Mot bakgrund av detta vågar de inte heller helt komma ut inför alla närstående

Alla intervjuade påpekar, att det finns ett tryck på att man ska gifta sig med en person av det motsatta könet. Sker inte detta uppstår misstankar. Här framhåller pojkarna som sin uppfattning, att skenförhållanden/skenäktenskap därför förekommer bland homosexuella män. Först efter giftermålet berättar de för hustrun och sedan lever de ett dubbelliv. Det kan antas, att sådana skenäktenskap för att dölja sin läggning, blir ännu smärtsammare för homosexuella kvinnor.

Flera av de intervjuade känner och berättar om andra homosexuella invandrades svårigheter. Isoleringen, att inte våga gå ut med sin sexualitet bland landsmän och att bli accepterad som den person man är, känns svårt för alla.

De intervjuade tycker att det behövs mer information i skolorna. De anser också att det behövs en organiserad verksamhet som direkt vänder sig till invandrare med homo- eller bisexuell läggning

Sammanfattningsvis bekräftar de tre intervjuerna det psykiskt och känslomässigt oerhört svåra i att inte våga berätta för nära och kära om sin sexuella läggning. Här finns rädsla och ångest inför både utfrysning och våld. Närståendes religion och heders/skamtänkande anses vara några avgörande orsaker till den oförståelse som de intervjuade möter.

6. Projektledning och organisation

Denna undersökning har genomförts av Lasse Johansson, projektledare vid Länsstyrelsens enhet för Integration och Jämställdhet i Västra Götalands län. Till stöd har funnits en referensgrupp, i vilken följande personer medverkat:

Simone Lindsten	Länsstyrelsen, ordförande
Ann-Charlotte Zackrisson	Länsstyrelsen, sekreterare
Lasse Johansson	Länsstyrelsen, projektledare
Erika Larsson	RFSL
Marie Hagberg	RFSL
Britt Hermansson	Polisen
Margareth Nordström	Samordnare för skolsköterskor i Göteborg
Madeleine Björk	Ungdomsmottagning i Göteborg
Margrethe Ölund	Ungdomsmottagning i Göteborg
Simon Rothelius	Göteborgs Universitet
Pär Wiktorsson	Göteborgs Förenade Studentkårer

Referensgruppen har under arbetets gång haft 4 sammanträden

Försök till breddning och förstärkning

I syfte att förstärka erfarenheter och kunskaper i referensgruppen har Länsstyrelsen även haft kontakt med forskare från Institutionen för socialt arbete och Institutionen för genusvetenskap.

7. Länsstyrelsens fortsatta roll

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har genom det påbörjade arbetet fått en ökad kunskap om de problem, som kan möta ungdomar, som utsätts för våld och hot från närstående p.g.a. sin sexuella läggning. Utifrån kartlägningsarbetet, kontakter med erfarna personer och diskussioner med referensgruppen har en process kommit igång. Detta har i sin tur lett fram till de olika förslag till åtgärder som presenteras i avsnittet ”Sammanfattning och förslag”.

Länsstyrelsen anser att frågan om allas rätt att bejaka sin egen sexualitet och söka sin egen kärlek är centrala delar i vårt samhälles värdegrund. Ett fortsatt arbete för ungdomar som p.g.a. sin sexualitet utsätts för förtryck och brott av närstående är därför en viktig samhällsfråga. Problemet kan inte bara överlämnas till de homo- och bisexuella och deras organisationer. Olika myndigheter bör ta sitt ansvar både genom egna direkta insatser, genom samordningsarbete och genom stöd till enskilda och organisationer. I det sammanhanget kan Länsstyrelsen som en övergripande och samordnande kraft i länet spela en viktig roll.

Bilaga 1

2. Handlingsplanen för Länsstyrelsens arbete

Till stöd för arbetet med att uppmärksamma situationen för ungdomar som p.g.a. av sin sexuella läggning utsätts för hot och våld utarbetade Länsstyrelsen i augusti 2003 en särskild handlingsplan enligt följande:

”

Handlingsplan för

Länsstyrelsens insatser för ungdomar som på grund av sin sexuella läggning utsätts för våld och hot

Bakgrund

Regeringen har i beslutet 2003 06 18 om stöd till satsningar för flickor utsatta för hedersrelaterat förtryck även uppmärksammat en annan utsatt ungdomsgrupp. I regeringsbeslutet framhålls:

” Dessutom har regeringen uppmärksammat att det förekommer att ungdomar utsätts för hot och våld på grund av sin sexuella läggning. Det är angeläget att dessa ungdomars speciella situation uppmärksammas av myndigheterna.”

Regeringens påpekande innebär ett uppdrag till Länsstyrelsen att även när det gäller hot och våld på grund av sexuell läggning göra insatser.

Länsstyrelsen ska i arbetet ha samråd med Socialstyrelsen och HomO – Ombudsmannen mot diskriminering i arbetslivet p.g.a. sexuell läggning

Bristande kunskaper

Avgörande för vilka insatser som samhället bör göra för ungdomar som utsätts för hot och våld på grund av sexuell läggning är kunskap om hur dessas situation ser ut. F.n. finns inte tillräcklig kunskap om hur stor denna grupp är. Inte heller finns tillräcklig kunskap om omfattning och karaktär av det hot och våld dessa ungdomar utsätts för. För att få kunskap om sakför-hållandena när det gäller denna form av utsatthet och förtryck krävs att Länsstyrelsen genomför ett grundläggande kartläggningsarbete.

Kartläggning

Länsstyrelsen skall under perioden fram till 31 mars 2004 via egen kartläggning och via kontakter med myndigheter och frivilligorganisationer inhämta kunskap om situationen för ungdomar utsatta för hot och våld på grund av sexuell läggning.

I detta arbete skall speciella undersökande samtal föras med i första hand polis, socialtjänst och skolor inom länet. Koncentration sker härvid för kontakter med dessa myndigheter i kommuner där de största städerna är belägna.

För att få en bred bild av situationen genomförs också undersökande samtal med frivilligorganisationer och då i första hand med föreningar som organiserar homosexuella, bisexuella eller transsexuella ungdomar. En enklare kompletterande enkät riktad till dessa organisationer görs också. Ansträngningar görs också för att få tillstånd intervjuer med enskilda ungdomar som utsatts för hot eller våld på grund av sin sexuella läggning. Ett särskilt syfte med hela kartläggning är också att få en allmän bild av vilka former av stöd dessa ungdomar behöver och får och i övrigt vilka åtgärder som kan vara lämpliga för att motverka denna form av förtryck

Mål: Att fram till 15 mars 2004 genom kartläggning erhålla en tydligare bild över situationen ungdomar utsatt för hot och våld på grund av sin sexuella läggning

Åtgärdsförslag och rapport.

Den 31 mars 2004 skall länsstyrelserna i de tre storstadslänen för regeringen presentera en nationell rapport över situationen för flickor utsatta för heders-relaterat förtryck. I anknytning till detta bör även Länsstyrelsen i Västra Götaland för regeringen presentera en rapport gällande situationen för ungdomar utsatta för hot och våld på grund av sin sexuella läggning. Denna rapport bör innehålla:

Resultat av kartläggningen över dessa ungdomars situation

Redovisning över vilka stödinsatser som gjorts och kan behövas

Förslag till åtgärder för att stödja dessa ungdomar och för att motverka de former av hot och våld som de utsätts för

Mål: Att till 31 mars 2004 för regeringen presentera en första rapport om situationen för ungdomar utsatta för hot och våld på grund av sin sexuella läggning

Ledning av arbetet

Inom länsstyrelsen ansvarar enheten för integration och jämställdhet för att beslutad kartläggning genomförs och för att en samlad rapport presenteras under mars 2004. Projektledaren för arbetet med stöd och skyddat boende för flickor utsatta för hedersrelaterat förtryck medverkar i utförandet av åtgärder för kartläggningen.

”

Vädjan om svar

Resultatet av denna lilla rundfråga kommer att vara en del av underlaget till Länsstyrelsens rapport till regeringen under våren. För att svaren ska kunna sammanställas och infogas i den slutgiltiga rapporten vädjar vi om svar från er **senast den 1 mars 2004**.

Svar kan sändas via e-post till : lasse.johansson@o.lst.se eller per brev till:

Länsstyrelsen Västra Götaland /Lasse Johansson/projektledare, Södra Hamngatan 3, 403 40 Göteborg